

slovenska
filharmonija

VIP 5

abonma 2021|22

Ragnar Rasmussen
dirigent

VOKALNO-INSTRUMENTALNI
PROGRAM

slovenska
filharmonija

VIP

VIP 5

abonma 2021|22

Na ognjenem vozu

17. junij 2022 ob 19.30
Dvorana Marjana Kozine
Slovenska filharmonija

VOKALNO-INSTRUMENTALNI
PROGRAM

Zbor in Orkester Slovenske filharmonije

Ragnar Rasmussen dirigent

Magne Fremmerlid bas

Mojca Bitenc sopran

Nuška Drašček mezzosopran

Gregor Ravnik tenor

Anže Sušnik deški sopran

Ana Dolžan koncertna mojstrica

Felix Mendelssohn Bartholdy (1809–1847)

Elija – oratorij, op. 70, MWV 25

I.del

II.del

Koncert snema in neposredno prenaša program Ars –
3. program Radia Slovenija.

ARS

Smrt **Felixa Mendelssohna Bartholdyja**, ki je v 30. in 40. letih 19. stoletja kot uveljavljen skladatelj, dirigent in pianist stal na čelu nemške, pa tudi angleške glasbe, je objokoval ves glasbeni svet. Angleška revija *The Musical World* je dogodek opisala kot mrk v glasbi, Robert Schumann pa je Mendelssohna proglasil za »Mozarta 19. stoletja«. Nočni vlak, na katerem so krsto z umrlim skladateljem iz Leipziga peljali v Berlin, so na vsaki postaji pričakale množice objokanih žalovalcev in spomini nanj so bili vse bolj idealizirani. A slava se je sčasoma izkazala za muhasto in minljivo. Skladatelja, ki je bil povezan s kraljico Viktorijo in njenim možem, princem Albertom, so kritiki viktorijanske morale in družbe v Angliji postopoma začeli označevati kot konvencionalno sentimentalnega propagatorja preživele zvrsti oratorija, klasicistične tendence njegovih kompozicij pa v »napredni« novi glasbi nemških dežel niso bile več zaželeni. Svoje je naredil tudi naraščajoči antisemitizem in za njim vzpon nacizma v 20. stoletju: z njim je padel Mendelssohnov kip pred konservatorijem v Leipzigu, po več kot 100 letih delovanja je bila ukinjena tudi uspešna berlinska banka, ki jo je ustanovil skladateljev oče Abraham Mendelssohn. Zdi se, da se nekoliko objektivnejši pogled na umetnika odstira šele v zadnjih desetletjih, od konca 20. stoletja, ko so bili objavljeni številni viri iz njegovega časa. Z njimi prihajajo na dan nova spoznanja o tem neverjetnem skladatelju, ki po mnenju mnogih ni dosegel veličine, ki jo je obetal kot čudežni otrok. Po besedah ameriškega kritika H. L. Menckena jo je zgrešil, a le za las. Po drugi strani pa se vedno bolj zavedamo, da je »prava veličina« v glasbi izmuzljiva kategorija, ki jo je težko – če že ne nemogoče – izmeriti, in da o svojem meritelju pove prav toliko – če ne še več – kakor o (iz)merjenem.

Malokateri skladatelj je zrastel v muzam tako naklonjenem okolju kakor Felix Mendelssohn Bartholdy. Izšel je iz ugledne judovske družine. Njegov ded Moses je bil znan razsvetljenski filozof, ki je prijateljeval s Kantom, Lessingom in drugimi uglednimi misleci ter se zavzemal za enakovredne pravice judovske skupnosti. Kljub temu so kar štirje od njegovih šestih otrok prestopili v druge vere: dva v katolištvo, dva v protestantizem. Med slednjima je bil tudi Felixov oče Abraham, uspešen mednarodni bančnik, ki je z ženo Leo leta 1816 dal svoje otroke krstiti v protestantski veri (in družinskemu priimku po svakovem zgledu dodal še priimek Bartholdy), leta 1822 pa sta vanjo prestopila še oba z ženo. Felixa in njegove sorojence je klavir najprej poučevala mati Lea, ki je bila dobra pianistka. Starši so ob vsaki priložnosti spodbujali glasbeni talent, ki sta ga pokazala predvsem Fanny in Felix: ob obisku Pariza v letih 1816 in 1817 sta imela klavirske ure pri znameniti pedagoginji Marie Bigot, poleg tega pa sta otroka občasno obiskovala tudi ure znamenitih klavirskih virtuozov, ki so nastopali v Berlinu in obiskovali Mendelssohnove. Ti so na svojem domu najprej v hiši Leine matere Belle Salomon in kasneje na Leipziški ulici ustvarili pravi kulturni center z dvorano za koncerte in obsežnimi vrtovi, kjer je teklo Felixovo skoraj idilično otroštvo. Z bratom Paulom je imel zasebnega učitelja, njegov pouk pa je poleg glasbe vključeval zgodovino, geografijo, aritmetiko, francoščino, klasične jezike, slikanje in šport. Doraščajoči otroci so brali dela Jeana Paula in Shakespeara, izdajali svoj vrtni časopis ter po besedah Sebastiana Hensla živeli »fantastično, sanjsko življenje«.

Felix je s Fanny klavir študiral pri Ludwigu Bergerju, nato se je pri dvornem violinistu C. W. Henningu učil še violine in se udeleževal petkovih vaj berlinske

VIP

Singakademie, ki je izvajala »najresnejše stvari«, med njimi številna dela Bacha in Händla. Orgle je študiral pri A. W. Bachu in se s Fanny pridružil zboru Singakademie, kjer je najprej pel alt, potem pa tenor. Leta 1819 ga je skupaj s Fanny v glasbeni teoriji začel poučevati strogi Carl Friedrich Zelter (Goethejev glasbeni zaupnik), ki je imel na mladega skladatelja izjemen vpliv in ga temeljito podkoval v obvladovanju kompozicijskih tehnik 18. stoletja ter navdušil za glasbo preteklosti. Prva ohranjena Mendelssohnova skladba je iz leta 1819, vsaka naslednja pa kaže skladateljev izjemno hiter napredek; do svojega 13. leta se je preizkusil skoraj v vseh glasbenih zvrsteh. Nove skladbe je dajal v presojo kritičnemu očesu sestre Fanny, njegove »Minerve«, potem pa jih je lahko še preizkušal na nedeljskih glasbenih večerih, kjer so sodelovali najuglednejši berlinski glasbeniki. Po preizkusu »prve izvedbe« jih je pogosto revidiral, te prakse pa se je posluževal tudi v kasnejših letih.

Leta 1821 je prvič slišal Webrovega *Čarostrelca* in s Zelterjem obiskal Goetheja v Weimarju. Prvi dogodek mu je odprl ušesa za glasbo njegove sodobnosti, od katere sta nanj vplivala predvsem Weber in Beethoven, z drugim pa se je razvilo dolgoletno prijateljstvo z weimarskim pesnikom, ki ga je imenoval svojega »Davida« glasbene tolažbe, medtem ko je sebe enačil s starozaveznim kraljem Savlom. Ob glasbenem delovanju Mendelssohn ni zanemarljivo svojih drugih talentov: študiral je pri berlinskem slikarju J. S. Röslu in na počitnicah slikal precizne krajine ter bil odličen akvarelist, napravil pa je tudi nekaj prevodov literarnih del iz klasičnih jezikov. Leta 1824 je Zelter Mendelssohna sprejel »v družbo Bacha, Mozarta in Haydna« in s tem »uradno« zaključil skladateljeva učna leta. Ob teh in tudi sodobnih vplivih, ki jih je uspešno integriral v svoj slog,

je mladi Mendelssohn skladateljsko dozorel do svojega 20. leta. Pomembno zanj je bilo tudi darilo stare matere Belle, od katere je leta 1823 dobil kopijo Bachovega *Pasijona po Mateju*, ki ga je v naslednjih letih vestno študiral, leta 1829 pa je pod njegovo taktirko v izvedbi berlinske Singakademie ponovno oživel.

Ob komponiranju je mnogo potoval v tujino. Leta 1825 je z očetom odšel v Pariz, kjer je njegove kompozicije »odobril« sam neizprosni Cherubini, ob tem pa se je družil z uglednimi skladatelji in pianisti, ki so bili tedaj v Parizu, in tako se je med drugimi srečeval z Auberjem, Rossinijem, Halévyjem, Hummlom, Moschelesom in nekoliko mlajšim Lisztom. Po vrnitvi v Berlin – z obveznim postankom pri Goetheju v Weimarju – se je spet vključil v domače življenje, kjer so družino obiskovali Heinrich Heine, Karl von Holtei, Ludwig Börne, filozof Hegel, klasicist August Böckh in Alexander von Humboldt, pa tudi pastor in teolog Julius Schubring, ki je z Mendelssohnom kasneje sodeloval pri pripravi besedil njegovih oratorijev. Skladbe mladega skladatelja so začeli izvajati tudi v drugih mestih in tako je uvertura *Sen kresne noči* prvo javno izvedbo doživela pod taktirko Carla Loeweja, v nekaterih svojih klavirskih koncertih in koncertih drugih skladateljev pa je kot solist nastopal sam. Kljub številnim uspehom ga je prizadela neuspešna izvedba njegove prve – in edine – opere *Camachova svatba*. Leta 1827 se je vpisal na berlinsko univerzo, kjer je študiral zgodovino prava in geografijo ter estetiko, med počitnicami pa umetniško ustvarjal.

Med letoma 1829 in 1832 se je Mendelssohn, ki mu finančne podpore za tovrstne projekte ni manjkalo, podal na t. i. *grand tour* po Italiji, Franciji in Angliji, da bi »kultiviral in rafiniral« svoj umetniški okus. Turneja se

VIP

je začela v Angliji, kjer je skladatelj redno izvajal svoja dela, nastopal kot solist v delih drugih skladateljev in se družil z uglednimi glasbeniki, obiskal pa je tudi Škotsko in Wales. V nadaljnjih letih je z vmesnimi postanki doma obiskal Bavarsko, Salzburg in Dunaj, veliko časa pa je prebil v Italiji. Tu je v beneških in florentinskih galerijah spoznaval italijansko umetnost renesanse in baroka, se v Rimu dodobra seznanil s slogom Palestrine in s katoliško cerkveno glasbo, obiskal Neapelj, kjer je spoznal Donizettija, ter raziskoval otok Capri, Pompeje in Vezuv. Na sever se je vrnil šele leta 1831, ko je po postankih v Švici in na Bavarskem decembra prispel v Pariz. Tu je ponovno navezal stike s kulturno elito mesta. Zelo so ga prizadele novice o smrti prijatelja iz otroštva Rietza in Goetheja, poleg tega pa je zbolel za kolero. Po okrevanju aprila 1832 se je odpravil v London, kjer je veliko nastopal in pisal nova dela.

Med letoma 1833 in 1835 je služboval kot glasbeni direktor v Düsseldorfu, kjer je vodil zborovska in orkestrska društva in pripravljaj glasbo za katoliško bogoslužje. Mestece mu je kljub majhnosti nudilo dovolj raznovrstnih glasbenih izkušenj in družbe, tako da mu je bilo tam vsaj v začetku zelo prijetno. Dirigiral je izvedbam velikih opernih del v Immermannovem gledališču (npr. Mozarta, Webra ipd.), pri tem pa ni šlo brez zapletov. Za bogoslužje je pripravljaj glasbo Mozarta, Haydna, Cherubinija in Beethovna, zajemal pa je tudi iz Bachovih kantat in vokalne glasbe starejših obdobij. Na zborovskem področju si je prizadeval za oživljanje oratorija in dirigiral več izvedbam Haydnovih in velikih Händlovih oratorijev, kar je v njem zbudilo željo, da bi oratorij napisal tudi sam. Tako se je lotil pisanja oratorija o sv. Pavlu; besedilo na podlagi Apostolskih del je pripravil z Juliusom Schubringom in Juliusom Fürstom.

Leta 1835, ko se je vedno bolj uveljavljal kot izvajalec, skladatelj in dirigent, je sprejel službo v Leipzigu. S tem mestom je ostal povezan do konca življenja, še posebej je bil tu aktiven do leta 1840 in v zadnjih letih svojega življenja. V Gewandhausu je dirigiral seriji abonmajskih koncertov in orkester s svojo neutrudnostjo v nekaj letih spremenil v enega najboljših evropskih ansamblov. Koncertne sporede je koncipiral sam in se enakovredno zavzemal za izvajanje glasbe preteklosti, ki je zvenela na t. i. historičnih koncertih, kakor sodobnih del, po številnih prigovarjanjih s strani programskega odbora pa je v sporede uvrščal tudi lastna dela. Veliko je nastopal kot solist – pianist in v Leipzig vabil najuglednejše gostujoče glasbenike.

Z novo močjo se je posvetil komponiranju oratorija *Pavel*, ki ga je verjetno spodbudila tudi očetova smrt. Dramatična zgodba Savlovega spreobrnjenja je imela za družino Mendelssohn in njeno versko zgodovino velik pomen. Oratorij je bil končan leta 1836, v času, ko je Mendelssohn spoznal tudi svojo bodočo ženo, Cécile Jeanrenaud, hčer francoskega protestantskega pastora. *Pavel* je bil prvič izveden na Spodnjerenskem glasbenem prazniku (Niederrheinisches Musikfest) in postal mejnik v zgodovini oratorija, Mendelssohn pa je s 27 leti postal eden vodilnih nemških glasbenikov svojega časa. Že kmalu po prvi izvedbi *Pavla* je začel razmišljati o oratoriju na temo preroka Elija, za katerega so prve konkretne skice nastale leta 1837.

Leta 1840 je pruski kralj postal Friedrich Wilhelm IV., ki je želel oživiti umetnosti v Berlinu in je k sodelovanju pritegnil najodličnejše umetnike svojega časa. Čeprav se mu je pruska prestolnica zdela »eno najbolj kislih jabolk, v katera človek lahko ugrizne«, je ponudba

VIP

izjemno visoke plače in nenazadnje tudi bližine družine Mendelssohn premamila Felixa, da je leta 1840 sprejel službo v Berlinu. Njegove dolžnosti že od začetka niso bile povsem dorečene, kar je vodilo v številne nesporazume in frustracije. Napisal je nekaj glasbe za kraljeve poskuse oživljanja atiške tragedije in se moral pojavljati na kraljevih slovesnostih, poleg tega naj bi vodil tudi novoustanovljeni katedralni zbor, ki so ga sestavljali deški pevci in moški, ter bdel nad sakralno glasbo v Berlinu. Ob tem je vodil koncerte tudi drugje, deloma tudi še v ljubljnem Leipzigu, kjer je leta 1843 postal častni meščan. Tu je bil po njegovi zaslugi ustanovljen konservatorij, ki je hitro postal ena najuglednejših ustanov svoje vrste v Evropi in na katerem je poučeval kompozicijo, instrumente in petje. Potem ko se mu je postopoma uspelo izviti iz obveznosti berlinske službe, je na povabilo saškega kralja leta 1845 prevzel svoje prejšnje glasbene dolžnosti v Leipzigu, veliko pa je koncertiral tudi v tujini. A usojen mu je bil le še kratek čas. Maja 1847 je umrla njegova ljubljena sestra Fanny, kar ga je zelo potrlo, konec istega leta je se je po vrsti kapi poslovil tudi sam.

V letu 1846 se je Mendelssohn intenzivneje ukvarjal s komponiranjem oratorija *Elija*. Naročilo zanj je prišlo iz Birminghama in prvič naj bi bil izveden na tamkajšnjem festivalu leta 1846. Maja tega leta je skladatelj v Anglijo poslal prvi del oratorija, junija je dokončal drugi del, uvertura pa je nastala le nekaj dni pred zaključkom orkestrske partiture, 11. avgusta. Angleško besedilo za to izvedbo je na podlagi nemškega pripravil William Bartholomew. Skladatelj je 18. avgusta prispel v London in po nekaj hektičnih vajah je vlak prepeljal orkester, soliste, zbor in predstavnike tiska v Birmingham, kjer

je javnost *Elija* v izvedbi skoraj 400 sodelujočih pod Mendelssohnovo taktirko prvič slišala 26. avgusta. Čeprav to za dela z religiozno vsebino ni bilo v navadi, je občinstvo novi oratorij odobravajoče sprejelo z glasnimi ovacijami. Sam skladatelj je zapisal: »Nobeno moje delo ni bilo tako dobro izvedeno na prvi izvedbi, niti ni bilo tako pri glasbenikih kakor pri občinstvu sprejeto tako dobro kakor ta oratorij ... Ponavljali smo kar štiri zборе in štiri arije!« Kljub temu se je po prvi izvedbi lotil obsežnejših revizij. Tudi nova različica je doživela številne uspešne izvedbe; slišala sta jo kraljica Viktorija in princ Albert, ki je Mendelssohna v osebnem pismu imenoval »Elija« oziroma »prerok prave umetnosti«. Le teden dni pred smrtjo je Mendelssohn delo kot op. 70 tudi izdal pri založniku Simmrocku v Bonnu.

Oratorij, ki je dosegel trajno priljubljenost in je še danes del železnega repertoarja oratorijskih zborov, je zasnovan v dveh delih, besedilo pa sta po starozavezni prvi Knjigi kraljev pripravila Mendelssohn in Julius Schubring. Če je v *Pavlu* Mendelssohn še uporabil pripovedovalca, tu dogajanje predstavljajo neposredno glavne osebe. Samo delo se revolucionarno in v slogu neizprosne preroka začne »in medias res«, z napovedjo suše, ki jo prerokuje Elija, če se ljudstvo ne spreobrne. Po opisu trpljenja ljudstva v času sedemletne suše, srečanja Elija z vdovo in čudežnega obujenja njenega sina od mrtvih dogajanje prvega dela kulminira v soočenje Elija z Baalovimi preroki. Pravi Bog je tisti, ki bo poslal ogenj nad pripravljeno grmado. Ko Baalovi preroki ne uspejo priklicati ognja, to stori Elija. Njegova ponižna prošnja je pravi glasbeni kontrast obupanemu in podivjanemu plesu Baalovih prerokov, a ogenj zanj pride. Zatem mu nad sušno

VIP

deželo po dramatičnem pričakovanju uspe priklicati tudi dež in prvi del se konča v radostnem zahvaljevanju ljudstva Bogu.

Če je prvi del poln dogodkov in dramatičen, se Elija v drugem delu po srečanju s kraljem Ahabom in kraljico Jezabelo, ki mu strežeta po življenju, zateče v divjino. Tu se čuti razdvojenega in zapuščenega, poraženega, na smrt žalostnega, ves njegov trud in napor se zdi zaman in tako se zunanja dramatičnost prvega dela umakne notranjim psihološkim bojem drugega dela. Po mnenju nekaterih muzikologov je ta del tudi nekoliko avtobiografski in izraža skladateljevo nezadovoljstvo in frustracijo iz časa službovanja v Berlinu. V divjini Elija krepčajo in tolažijo angeli, v enem najpomembnejših bibličnih prizorov pa se na gori Horeb sreča z Bogom. Ta gre mimo v hrumenju in potresu, a ni navzoč v njem, temveč se preroku razodene v blagodejnem, tihem vetriču. Ob tem se razodene božja slava in Elija se, potrjen v svojem poslanstvu, vrne, da bi dokončal svoje oznanjevanje, ki se sklene z njegovim »vnebovozom« – njegova zemeljska pot se namreč konča tako, da se odpelje v nebesa na ognjenem vozu. Pred slavnim zaključnim zborom se oglasi še obljuba novozaveznega Odrešenika, Elija pa je s to povezavo potrjen kot največji in najpomembnejši prerok Stare zaveze pred prihodom Mesije.

V *Eliju* je Mendelssohn znotraj večje oblike preizkusil številne kombinacije in izpeljave manjših. V oratorij je po lastnih besedah želel vključiti »močne, polne zборе«, ki so predstavljeni v najrazličnejših oblikah (v Birminghamu je imel na voljo kar 271-članski zbor). Tu najdemo fuge (npr. v zaključkih št. 1 in št. 42), kanon, obdelavo v slogu preprostega homofonega

štiriglasnega protestantskega koral, zbor v kombinaciji s solističnim duetom in zborovski recitativ. Tudi druge vokalne zasedbe so nadvse raznolike in glasovi se oglašajo v vedno novih kombinacijah, od solističnih arij do terceta, kvarteta in dvojnega kvarteta. Nekaj najlepših sopranskih solističnih arij oratorija, kot sta npr. *Höre, Israel* (št. 22) in arija vdove (št. 8), je nastalo za Jenny Lind. Slovito in karizmatično švedsko sopranistko je spoznal leta 1844 in z njo veliko sodeloval, v nekaterih obdobjih sta se srečevala vsak dan. V teh arijah se pogosto oglasi ton »fis« (fis²), ki ga je Mendelssohn imel za pevkin »najčudovitejši ton«.

Sam oratorij ni zaporedje glasbenih točk, temveč celota, v kateri so posamezni stavki na več ravneh povezani med seboj. Prehodi med nekaterimi so zabrisani, spet drugje se za isto dogajanje na različnih mestih pojavljajo isti glasbeni motivi. Motiv suše tako vključuje zaporedje tritonusov, ki ga slišimo na več mestih v več stavkih, prvič že v Elijevi napovedi suše v začetnem recitativu. Posamezne sklope skladatelj med seboj povezuje z uporabo istih tonalnih središč. Poleg tega tudi drugače glasbeno orisuje različne prizore v oratoriju. Plesi Baalovih prerokov so namenoma komponirani zelo konvencionalno in skoraj vulgarno ter predstavljajo kontrast nežni in plemeniti melodiji Elija, medtem ko prefinjene spremembe v harmonizaciji na drugih mestih odslikavajo harmonična ali pa grozeča sporočila. Stavki v slogu protestantskega koral so večinoma glasbena mesta miru in zaupanja sredi viharjev. Tudi inventivna instrumentacija podčrtava zunanje ali notranje dogajanje. Tako se na primer ob vdovini tožbi (št. 8) s tožečo melodijo oglašajo oboa, ki se ob obujenju vdovinega sina od mrtvih oglasi s preoblikovano melodijo, Elijevo obupovanje nad samim

VIP

sabo pa podčrtava ganljivi motiv violončela (št. 26). Mendelssohn z glasbenimi sredstvi značilno slika tudi nevihto in naliv (št. 19 in 21) ter božji ogenj (št. 16). Celotni oratorij skrajno prefinjeno in z vsemi sredstvi predstavlja sintetični prerez njegovega sloga in vplivov, ki jih je skladatelj asimilirал v teku let.

Starozavezni Elija – prepirljiv in nasilen, včasih celo krut – je bil v Mendelssohnovi viziji človek dvojnosti in nasprotij. Prav nežna, čustvena plat njega samega in nekaterih drugih oseb je botrovala notranji dramatiki in najbolj liričnim stavkom oratorija, ki so poleg zborov najbolj priljubljeni. Idealen protagonist torej: »skoz in skoz prerok, kakršnega bi morda potrebovali tudi danes: močan, goreč, tudi zloben in jezljiv in temačen, nasproten neumnostim dvora in ljudstva, nasproten skoraj celemu svetu, a vendar nošen kakor na angelskih krilih«.

Katarina Šter

Ragnar Rasmussen

Ragnar Rasmussen je redni profesor za zborovsko dirigiranje na oddelku za glasbo Norveške univerze za znanost in tehnologijo v Trondheimu. Trenutno je umetniški vodja in dirigent vokalnega ansambla Nidaros in Mednarodne poletne akademije Utopija & Realnost.

Uveljavil se je kot umetniški vodja komornih zborov Saga, Mimas in Vokal Nord, s katerimi je osvojil številna odličja na norveških in mednarodnih tekmovalnih odrih ter vrsto dirigentskih nagrad. V letih 2008–2010 je bil dirigent Norveškega nacionalnega mladinskega zbora in leta 2010 dirigent Svetovnega zbora mladih.

Študiral je cerkveno glasbo na konservatoriju v Trondheimu, nato pa se je izpopolnjeval v zborovskem dirigiranju pri Ericu Ericsonu in Stefanu Sköldu ter v

VIP

orkestrskem dirigiranju pri Colinu Mettersu (predstojnik oddelka za dirigiranje na Kraljevi akademiji za glasbo v Londonu) in Jormi Panuli (profesor dirigiranja na Akademiji Sibelius v Helsinkih).

Kot gostujoči dirigent je sodeloval z mnogimi evropskimi orkestri (Simfonični orkester Trondheim, Turingijska filharmonija, Concerto Farinelli, Državni orkester v St. Petersburgu, Simfonični orkester srbskega radia, Simfonični orkester RTV Slovenija in drugi) in z zbori na Norveškem, Švedskem, Finskem, Danskem, Irskem, v Latviji, Estoniji, Rusiji, Srbiji in Sloveniji.

Zelo je cenjen kot predavatelj in mentor dirigentskih seminarjev doma in po svetu ter je bil gost številnih glasbenoizobraževalnih ustanov na Švedskem, Finskem, Madžarskem, Nizozemskem, Irskem, Hrvaškem, v Nemčiji in Rusiji. Pogosto je član in predsednik žirij vidnejših nacionalnih in mednarodnih dirigentskih ter zborovskih tekmovanj. Posveča se tudi skladanju, njegov opus zajema številna vokalna in vokalno-instrumentalna dela, marca 2012 je bila premierno izvedena tudi njegova prva opera z naslovom *Malleus maleficarum*. Istega leta je bil imenovan za člana norveškega združenja skladateljev.

Leta 2007 je za svoje mednarodne umetniške dosežke prejel častno nagrado Univerze mesta Tromsø, januarja 2008 pa prestižno nagrado festivala Northern Lights za ustvarjalno vodenje zborov Vokal Nord in Mimas, mednarodno pedagoško dejavnost in promocijo norveške kulture v tujini. Decembra 2008 je bil izbran za častnega meščana mesta Tromsø. Leta 2009 je prejel nagrado Norveške zborovske zveze in naziv dirigent leta 2009.

basist

Magne Fremmerlid je študiral na Glasbenem konservatoriju Rogaland v Stavangerju na Norveškem in se izpopolnjeval pri Ingrid Bjoner v Oslu. Od leta 1997 je solist v Norveški narodni operi, kjer je poustvaril več kot petdeset nosilnih vlog, med njimi v operah *Tristan in Izolda*, *Lohengrin*, *Tannhäuser*, *Leteči Holandec*, *La Bohème*, *Trubadur*, *Rigoletto*, *Carmen*, *Seviljski brivec*, *Don Giovanni*, *Čarobna piščal*, *Figarova svatba*, *La Clemenza di Tito*, *Rusalka*, *Pikova dama* idr. Pred kratkim je nastopil v Wagnerjevem *Parsifalu* v Gledališču Essen, Bergovi *Lulu* v Danski kraljevi operi in na svetovni premieri opere *Circus Terra* Trygveja Madsena v Državni operi v Pragi.

Zelo je dejaven tudi na koncertnem področju. Njegov obsežen repertoar vključuje dela, kot so Mozartov, Verdijev, Fauréjev, Brahmsov in Durufléjev *Rekviem*, Bachova *Maša v h-molu*, *Pasijona po Mateju* in *Janezu*, *Božični oratorij*, *Magnificat*, Mahlerjeva *Simfonija št. 8*, Beethovnovi *Simfonija št. 9* in *Missa Solemnis*, Dvořakova *Stabat Mater*, Händlovi deli *Mesija* in *Stvarjenje*, Mendelssohnov *Elija*, Puccinijeva *Messa di Gloria*, Rossinijevi *Petite messe solennelle* in *Stabat Mater*.

V prihodnje bo nastopil v produkcijah matične operne hiše, in sicer v Janáčkovi *Katji Kabanovi*, Wagnerjevem *Letečem Holandcu*, Šostakovičevi *Lady Macbeth Mcenskega okraja*. V Operi Østfold bo sodeloval pri uprizoritvi Mozartove *Čarobne piščali*, predstavil pa se bo še v Verdijevem *Rekviemu*, *Pesmih potovanj* Vaughna Williamsa ter v *Pesmih in plesih smrti* Musorgskega.

VIP

sopranistka

Mojca Bitenc je z diplomo *summa cum laude* končala magistrski študij petja na Akademiji za glasbo v Ljubljani v razredu Barbare Jernejčič Fürst in podiplomski študij na Akademiji za glasbo v Zagrebu pri Vlatki Oršanić. Izpopolnjevala se je na seminarjih pri Heleni Lazarski, Vlatki Oršanić, Brigitte Fassbaender in kot štipendistka poletne operne akademije OperaVienna dunajske univerze pri Eddi Moser. Diplomirala je tudi na ljubljanski medicinski fakulteti.

Je dobitnica študentske Prešernove nagrade ter nagrad na več mednarodnih pevskih tekmovanjih (Osijek, 1. nagrada; Reka, 2. nagrada in nagrada občinstva; Nowy Sącz, 2. nagrada; Salzburg, 3. nagrada; Deutschlandsberg, 2. nagrada, nagrada občinstva, nagrada za najboljši sopran in nagrada za najboljšo interpretacijo Mozartovega dela).

V slovenskih opernih gledališčih je do sedaj poustvarila Papageno in Pamino (W. A. Mozart, *Čarobna piščal*), Evridiko (C. W. Gluck, *Orfej in Evridika*), Liu (G. Puccini, *Turandot*), Ksenijo (V. Parma, *Ksenija*), Donno Anno (W. A. Mozart, *Don Giovanni*), Antonio (J. Offenbach, *Hoffmannove pripovedke*), Violetto Valery (G. Verdi, *La Traviata*), Marinko (B. Smetana, *Prodana nevesta*) in Neddo (R. Leoncavallo, *Glumači*). Na poletnem opernem festivalu Zomeropera v Alden Biesnu v Belgiji je nastopila v vlogi Tatjane (P. I. Čajkovski, *Jevgenij Onjegin*), na poletnem festivalu v Bregenzu v Avstriji pa v vlogi grofice Almavive (W. A. Mozart, *Figarova svatba*) in Micaële (G. Bizet, *Carmen*). V HNK Ivan pl. Zajc na Reki je interpretirala vlogo Maje v novi Juraničevi *Operi po Kamovu*.

Kot solistka je sodelovala z različnimi orkestri in zbori, kot so Dunajski simfoniki, Slovenska filharmonija, Simfonični orkester RTV Slovenija, opere iz Budimpešte, Krakova in Reke, Simfonični orkester Cantabile in drugi, kot koncertna pevka pa nastopa tudi z različnimi pianisti.

Letos bo gostovala na poletnem festivalu Tirolske slavnostne igre v Erlu v vlogi Gerhilde v Wagnerjevi *Valkiri*.

mezzosopranistka

Nuška Dražek je solistka SNG Opera in balet Ljubljana. Petje je študirala pri Matjažu Robavsu na Akademiji za glasbo v Ljubljani, kjer je magistrirala z odliko. Je dobitnica zlatih plaket na državnih tekmovanjih TEMSIG (2008, 2010) in več nagrad na mednarodnih pevskih tekmovanjih Ferruccio Tagliavini v Gradcu v Avstriji, Nuits Lyriques v Marmandu v Franciji in na tekmovanju mesta Grandate v Italiji.

V vlogi Laure v operi *Jolanta* P. I. Čajkovskega je leta 2012 pod vodstvom Emmanuela Villauma sodelovala na koncertni turneji z Ano Netrebko in Slovensko filharmonijo. Koncert so v živo posneli tudi za založbo Deutsche Grammophon. Od tedaj je kot solistka sodelovala z vsemi domačimi orkestri. Nastopila je v *Pesmi o zemlji* in *Drugi simfoniji* G. Mahlerja, oratoriju *Golgota* F. Martina, Lebičevih *Novembrskih pesmih* in kantati *Požgana trava*, Brucknerjevem *Te Deumu* in Wagnerjevih *Pesmih Mathilde Wesendonck*. Na Kongresnem trgu v Ljubljani je z Orkestrom Slovenske

VIP

filharmonije pod vodstvom Simona Dvoršaka izvedla samostojni koncert z naslovom *Od opere do muzikala*.

V SNG Maribor je poustvarila Mercedes v operi *Carmen* G. Bizeta in Olgo v *Jevgeniju Onjeginu* P. I. Čajkovskega. V SNG Opera in balet Ljubljana je nastopila v številnih vlogah: Magdalena (G. Verdi, *Rigoletto*), Javno mnenje (J. Offenbach, *Orfej v peklu*), Emilie (G. Verdi, *Otello*), Kerubin (W. A. Mozart, *Figarova svatba*), Pepelka (G. Rossini, *Pepelka*), Carmen (G. Bizet, *Carmen*), Tatjana (V. Parma, *Ksenija*), Lepotica (P. Glass, *Lepotica in zver*), Ivana Orleanska (P. I. Čajkovski, *Ivana Orleanska*), Romeo (V. Bellini, *Capuleti in Montegi*), Uršula (P. Šivic, *Samorog*), Lola (P. Mascagni, *Cavalleria rusticana*), Federica (G. Verdi, *Luisa Miller*), Siébel (C. Gounod, *Faust*) in v mezzosopranski vlogi kantate *Carmina burana* C. Orffa.

Gostovala je tudi na poletnem opernem festivalu v Alden Biesnu v Belgiji kot Olga v *Jevgeniju Onjeginu* Čajkovskega in Isabella v Rossinijevi *Italijanki v Alžiru*, kot Rossinijeva Pepelka pa v Koblenzu v Nemčiji ter v Praški državni operi.

Nuška Drašček je docentka na Akademiji za glasbo v Ljubljani.

tenorist

Gregor Ravnik je končal magistrski študij petja na Akademiji za glasbo v Ljubljani v razredu Pije Brodnik in študij dentalne medicine na Medicinski fakulteti v Ljubljani. Je dobitnik številnih najvišjih nagrad na državnih in mednarodnih pevskih tekmovanjih, leta 2019 pa je za umetniške dosežke prejel študentsko Prešernovo nagrado. Kot solist je med drugim sodeloval pri izvedbi Monteverdijevih *Vesper*, v Bachovem *Janezovem pasijonu*, Beethovnovi *Fantaziji, op. 80* in Scarlattijevem psalmu *Dixit Dominus*. Poustvaril je več opernih vlog v operah *Vojna in mir* (Larry Coryell), *Brundibar* (Hans Krasa), *Obrat vijaka* (Benjamin Britten), *Hmeljska princesa* (Radovan Gobec), *Lucija Lammermoorska* (Gaetano Donizetti), *Ženitev* (Bohuslav Martinů), *Snežna kraljica* (Matthew King), *Julija* (Aleš Makovac), *V objemu Lahinje* (Gregor Zagorc), *Kandid* (Leonard Bernstein), *Oedipus rex* (Igor Stravinski), *The Sound* (Rok Golob). Nastopal je na številnih koncertih Slovenske filharmonije, Glasbene mladine Ljubljanske, Akademije za glasbo ter SNG Opera in balet Ljubljana.

VIP

Felix Mendelssohn Bartholdy

Elias | Elija

Julius Schubring in Felix Mendelssohn Bartholdy
po svetopisemskih besedilih Stare zaveze; prevod iz arhiva SF

I. del

Uvod

***So wahr der Herr* Kakor resnično živi Gospod**

ELIJA

Kakor resnično živi Gospod,
Izraelov Bog, kateremu služim,
ne bo ta leta ne rose ne dežja,
razen na mojo besedo.

Uvertura

1. Zbor

***Hilf, Herr!* Pomagaj, Gospod!**

LJUDSTVO

Pomagaj, Gospod!
Mar nas hočeš kar pogubiti?
Žetev je minila in poletje je prešlo,
pa nismo prejeli pomoči.
Mar ne bo več Gospod
Bog na Sionu?

Recitativ

Die Tiefe ist versieget Globel je suha

Globel je suha
in tokovi so usahnili!
Otročičem se od žeje
lepi jezik na nebo.
Otroci terjajo kruha,
pa ni nikogar, ki bi jim ga lomil.

2. Duet in zbor

Herr, höre unser Gebet Gospod, usliši našo molitev

LJUDSTVO

Gospod, usliši našo molitev!
Sion vije svoje roke,
pa ni nikogar, da bi ga tolažil.

3. Recitativ

Zerreisset eure Herzen Ne trgajte svojih oblačil, ampak svoja srca

OBADJA

Ne trgajte svojih oblačil, ampak svoja srca!
Zaradi naših grehov je Elija
po Gospodovi besedi zaprl nebo!
Spreobrnite se h Gospodu, vašemu Bogu,
saj je milostljiv, usmiljen, potrpežljiv
in nezmerno dober in mu bo kmalu žal kazni.

4. Arija

So ihr mich von ganzem Herzen suchet Če me boste z vsem srcem iskali

OBADJA

»Če me boste z vsem srcem iskali,
le tedaj me boste našli,«
govori Gospod.
Oh, ko bi vedel, kako naj ga najdem
in pridem do njegovega prestola!

5. Zbor

Aber der Herr sieht es nicht **A Gospod nas ne vidi**

LJUDSTVO

A Gospod nas ne vidi
in nas zasmehuje!
Prekletstvo je prišlo nad nas.
Preganjal nas bo,
dokler nas ne umori!

»Saj jaz, Gospod, tvoj Bog,
sem ljubosumen Bog:
Krivdo očetov bom kaznoval
na otrocih do tretjega rodu tistih,
ki me sovražijo.
Usmiljen pa sem do tisočev, ki me ljubijo
in moje zapovedi izpolnjujejo.«

6. Recitativ

Elias! Gehe weg von hinnen **Elija! Vstani in pojdi od tod**

ANGEL

Elija! Vstani in pojdi od tod,
obrni se proti vzhodu in se skrij ob potoku Keritu!
Iz potoka boš pil
in krokarji ti bodo nosili kruh zjutraj in zvečer,
po besedi tvojega Gospoda.

7. Dvojni kvartet

Denn er hat seinen Engeln befohlen **Svojim angelom je zate zapovedal**

Svojim angelom je zate zapovedal,
naj te obvarujejo,
na rokah te bodo nosili,
da z nogo ne zadeneš ob kamen.

Recitativ

Nun auch der Bach vertrocknet ist **Sedaj, ko je tudi potok usahnil**

ANGEL

Sedaj, ko je tudi potok usahnil,
Elija, vstani in pojdi v Sarepto!
Kajti Gospod je neki vdovi zapovedal,
naj te preskrbi.

Moka v loncu ne bo pošla
in olja v vrču ne bo zmanjkalo vse do dne,
ko bo Gospod poslal dež na zemljo.

8. Recitativ, arija in duet

Was hast du an mir getan Kaj imam s teboj

VDOVA

Kaj imam s teboj, mož božji?
Ali si prišel k meni, da mi prikličeš v spomin
mojo krivdo in usmrtiš sina?
Pomagaj mi, mož božji!
Moj sin je bolan in bolezen je tako huda,
da ni več diha v njem.
Celo noč že močim svoje ležišče s solzami.
Saj vidiš obup; bodi mi, revi, pomočnik!

ELIJA

Daj mi svojega sina!
Gospod moj Bog, usliši moje rotnje!
Ozri se na svojo deklo in bodi usmiljen.
Pomagaj njenemu sinu,
saj si milostljiv, usmiljen, potrpežljiv
in neizmerno dober in zvest.
Gospod, moj Bog,
naj se vrne duša tega dečka zopet vanj!

VDOVA

Ali boš nad mrtvim naredil čudež?
Saj ne diha več!
Kaj bodo mrtvi vstajali in se ti zahvaljevali?
Gospod je uslišal tvoj glas,
duša je zopet prišla vanj, oživel je!

ELIJA

Glej, tvoj sin živi!

VDOVA

Zdaj vem, da si božji mož
in da je Gospodova beseda v tvojih ustih resnična.
Kako naj Gospodu povrnem dobroto,
ki mi jo je izkazal?

ELIJA

Ljubi Gospoda svojega Boga
z vsem srcem, vso dušo in vso močjo.
Blagor mu, ki se boji Gospoda!

9. Zbor

Wohl dem, der den Herrn fürchtet Blagor mu, ki se boji Gospoda

Blagor mu, ki se boji Gospoda
in hodi po njegovih potih.
Pravičnemu sije v temo luč
Usmiljenega, Milostljivega
in Pravičnega.

10. Recitativ in zbor

So wahr der Herr Zebaoth lebet Kakor resnično živi Gospod

ELIJA

Kakor resnično živi Gospod,
pred katerim stojim:
danes v tretjem letu se bom pokazal kralju
in Gospod bo zopet poslal dež na zemljo.

AHAB

Si ti tisti, ki spravljaš Izrael v nesrečo?

ELIJA

Nisem jaz spravil Izraela v nesrečo,
ampak ti in hiša tvojega očeta,
ker ste zapustili Gospodove zapovedi
in si šel za Baali.
Zdaj pa zberi pri meni na gori Karmel ves Izrael,
tudi vse Baalove preroke in vse preroke Ašere,
ki jedo od kraljičine mize:
videli bomo, če je Gospod Bog.

LJUDSTVO

Da, videli bomo, če je Gospod Bog.

ELIJA

Baalovi preroki!
Darujte vola, a ognja ne podtikajte.
Kličite ime svojega boga,
jaz pa bom klical ime Gospodovo!
In bog, ki bo odgovoril z ognjem, ta bodi Bog!

LJUDSTVO

Da, tisti, ki bo odgovoril z ognjem, ta bodi Bog!

ELIJA

Prvi kličite ime svojega boga, saj vas je več!
Jaz sem ostal sam izmed Gospodovih prerokov.
Kličite svoje bogove polj in gora!

11. Zbor

Baal, erhöere uns!

Baal, usliši nas!

BAALLOVI PREROKI

Baal, usliši nas!
Ozri se na našo daritev!
Sliši nas mogočni bog!
Pošlji ogenj in pokončaj sovraga!

12. Recitativ in zbor

Rufet lauter! Denn er ist ja Gott!

Vpijte na ves glas! Saj je vendar bog!

ELIJA

Vpijte na ves glas! Saj je vendar bog!
Morda se je zamislil
ali je zaposlen ali je odpotoval;
morda spi in se bo potem prebudil.

BAALLOVI PREROKI

Baal, usliši nas, zbudi se! Zakaj spiš?

13. Recitativ in zbor

Rufet lauter! Er hört euch nicht!

Vpijte na ves glas, saj vas ne sliši!

ELIJA

Vpijte na ves glas, saj vas ne sliši!
Zarezujte se z noži in sulicami po vaši navadi!
Poskakujte okrog oltarja, ki ste ga naredili!
Vpijte in prerokujte!
Ne bo ne glasu, ne odgovora.

BAALLOVI PREROKI

Baal, Baal! Odgovori nam, Baal!
Glej, sovražniki nas zasmehujejo!

ELIJA

Pristopite k meni!

14. Arija

Herr Gott Abrahams Gospod, Bog Abrahamov

ELIJA

Gospod, Bog Abrahamov, Izakov in Izraelov,
pokaži danes, da si ti Bog v Izraelu
in jaz tvoj služabnik
in da sem vse to storil po tvoji besedi!
Usliši me, Gospod,
da spozna to ljudstvo,
da si ti, Jahve, Bog
in da si ti spreobrnil njih srca!

15. Kvartet

Wirf dein Anliegen an den Herrn Zaupaj v Gospoda

Zaupaj v Gospoda,
on te bo okrepil.
Pravičnega ne bo za vedno v stiski pustil.
Njegova milost sega do neba
in nihče ne bo osramočen,
kdor vanj zaupa.

16. Recitativ in zbor

Der du deine Diener machst Ti, ki ti duhovi služijo

ELIJA

Ti, ki ti duhovi služijo
in svoje angele spremeniš v plamene,
pošlji jih na zemljo!

LJUDSTVO

Ogenj je padel z neba!
Plamen je použil žgalno daritev!
Padite na obraz! Gospod je Bog!
Gospod, naš Bog, je edini Gospod
in ni drugih bogov razen Njega.

ELIJA

Primate Baalove preroke!
Nobeden izmed njih naj ne uide.
Peljite jih h potoku in jih pobijte!

17. Arija

Ist nicht des Herrn Wort Kaj ni Gospodova beseda

ELIJA

Kaj ni Gospodova beseda kot ogenj,
kot kladivo, ki lomi skale?
Bog je pravičen sodnik
in Bog, ki vsak dan grozi.
Kdor se ne spreobrne,
nadenj vzdigne meč
in nameri svoj napeti lok!

18. Arioso

Weh ihnen, dass sie von mir weichen! Gorje jim, ki se odvrnejo od mene!

Gorje jim, ki se odvrnejo od mene!
Zmedeni so, saj so odpadli od mene.
Rešil bi jih, če bi ne bili o meni lažno govorili.

19. Recitativ in zbor

Hilf deinem Volk Pomagaj svojemu ljudstvu

OBADJA

Pomagaj svojemu ljudstvu, božji mož!
Nobeden izmed poganskih malikov
ne more poslati dežja,
zato nebo ne dežuje;
to lahko stori le Gospod!

ELIJA

O Gospod!
Pregnal in potolkel si svoje sovražnike!
Ozri se torej z neba na stisko svojega ljudstva
in odpri nebo!
Pomagaj svojemu hlapcu,
o, Gospod, moj Bog!
Pojdi in poglej proti morju,
če je Gospod uslišal mojo molitev!

DEČEK

Nič ni. Nebo je jasno nad mojo glavo.

ELIJA

Čeprav si zaprl nebo,
ker so se pregrešli nad teboj,

jim bodi milosten,
ko se pokorijo, te molijo in kličejo tvoje ime.
Pomagaj svojemu hlapcu, o, Gospod, moj Bog!
Pojdi in zopet poglej proti morju!

DEČEK

Nič ni. Zemlja je trda pod mojimi nogami.

ELIJA

Ali ne šumi, kot da bi hotelo deževati?
Kaj ne vidiš nič nad morjem?

DEČEK

Nič ni.

ELIJA

Ozri se na molitev svojega hlapca,
na njegovo rotnje, o Gospod, moj Bog!
Če kličem k tebi, moje zavetje, ne molči!
Spomni se na svoje usmiljenje!

DEČEK

Glej, oblaček vstaja iz morja,
majhen kakor moška roka;
nebo je polno črnih oblakov in vetra,
šumi vse močneje!

LJUDSTVO

Hvalite Gospoda, ker je dober.

ELIJA

Hvalite Gospoda, ker je dober,
saj njegova dobrota traja vekomaj!

20. Zbor

Dank sei dir, Gott
Hvala ti, Gospod

LJUDSTVO

Hvala ti, Gospod,
ti napajaš žejno zemljo!
Tokovi se dvigajo,
vse močneje šumijo.
Valovi se vzpenjajo
in silno bučijo,
a Gospod je silnejši na višavah.

II. del

21. Arija

Höre, Israel, höre des Herrn Stimme!
Poslušaj, Izrael, Gospodov glas!

Poslušaj, Izrael, Gospodov glas!
Oh, da bi bil spolnjeval njegovo postavo!
A kdo posluša moj glas
in komu bo Gospod podal svojo roko?

Recitativ

So spricht der Herr
Tako govori Gospod

Tako govori Gospod,
Izraelov odrešenik, njegov Sveti,
svojemu hlapcu pod tirani:

Arija

Ich bin euer Tröster
Jaz sem tvoj tolažnik

jaz sem tvoj tolažnik.
Ne beži, saj sem jaz tvoj Bog:
jaz te krepim!
Kdo si, da se bojiš ljudi, ki vendar umrjejo,
pozabljaš pa na Gospoda, ki te je ustvaril
in ki razširja nebo in podpira zemljo.

22. Zbor

Fürchte dich nicht, spricht unser Gott
Ne boj se, govori naš Bog

Ne boj se, govori naš Bog,
jaz sem ob tebi, jaz ti pomagam.
Če jih tisoč pade na tvoji levici
in desettisoč na desnici,
tebe ne bo zadelo.

23. Recitativ in zbor

Der Herr hat dich erhoben
Gospod te je dvignil iz ljudstva

ELIJA

Gospod te je dvignil iz ljudstva
in te napravil za kralja nad Izraelom.

A ti, Ahab, si grešil več kot vsi,
ki so bili pred teboj.
Kot Jerobeam si se uprl,
postavil Baalu tempelj in razsrdil Gospoda,
Boga nad Izraelom.
Ubijal si in si prilastil tujo posest.
Zato bo Gospod udaril Izrael,
kot voda meče trstiko,
in ga bo zapustil zaradi vaših grehov.

KRALJICA

Ste slišali, kako prerokuje proti ljudstvu?

LJUDSTVO

Slišali smo!

KRALJICA

Kako prerokuje proti kralju nad Izraelom!

LJUDSTVO

Slišali smo!

KRALJICA

Zakaj sme prerokovati v Gospodovem imenu?
Kakšno je Izraelovo kraljestvo,
če ima Elija oblast nad kraljem?
Tako naj mi store bogovi in tako še dodajo,
če jutri ob tem času ne bom storila tebi,
kakor si ti slehernemu izmed njih,
ob potoku Kison!

LJUDSTVO

Umreti mora!

KRALJICA

Pobil je Baalove preroke!

LJUDSTVO

Umreti mora!

KRALJICA

Z mečem jih je umoril.

LJUDSTVO

Umoril jih je!

KRALJICA, LJUDSTVO

Zaprl je nebo. Nad nas je poslal nadlogo.

KRALJICA

Pojdite, zgrabite Elija, zaslužil je smrt!

Usmrtite ga,

storimo mu, kakor je sam drugim storil!

24. Zbor

Wehe ihm, er muss sterben!

Gorje mu, umreti mora!

LJUDSTVO

Gorje mu, umreti mora!

Zakaj sme zapreti nebo

in prerokovati v Gospodovem imenu?

Zaslužil je smrt!

Umreti mora,

zakaj prerokoval je proti temu mestu,

kakor smo slišali.

Zato pojdite, zgrabite ga, usmrtite ga!

25. Recitativ

Du mann Gottes, lass meine Rede

Božji mož, poslušaj moj glas

OBADJA

Božji mož, poslušaj moj glas!

Tako govori kraljica:

Elija je zaslužil smrt.

Zbrali so se proti tebi,

na tvojo pot postavljajo zanke in vstajajo,

da bi te zgrabili in umorili.

Zato vstani, pojdi odtod v puščavo.

Sam Gospod, tvoj Bog, bo hodil s teboj;

ne bo odvrnil svoje roke od tebe in te zapustil.

Pojdi in nas blagoslovi!

ELIJA

Nočejo se spreobrniti!

Ostani tu, deček,

Gospod bodi z vami!

Šel bom v puščavo.

26. Arija

Es ist genug! **Dovolj je, Gospod**

ELIJA

Dovolj je, Gospod,
zdaj vzemi moje življenje!
Kajti nisem boljši od svojih očetov.
Ne želim več živeti,
ker moji dnevi tečejo zaman.
Vnet sem bil za Gospoda,
Boga Sabaota,
saj so Izraelovi otroci
prelomili njegovo zavezo
in njegove oltarje razbili
in preroke z meči pomorili.
Sam sem ostal in sedaj vstajajo,
da bi vzeli še moje življenje!

27. Recitativ

Siehe, er schläft unter dem Wacholder **Glej, pod bodičevjem spi**

Glej, pod bodičevjem spi v puščavi;
a Gospodovi angeli taborijo naokrog,
tako se ga bojijo.

28. Tercet

Hebe deine Augen auf zu den Bergen **Vzdigni pogled h goram**

ANGELI

Vzdigni pogled h goram,
od koder prihaja pomoč.
Prihaja od Gospoda,
ki je ustvaril nebo in zemljo.
Ne bo pustil, da bi omahnil,
in ta, ki te varuje, ne spi.

29. Zbor

Siehe, der Hüter Israels **Glej, Izraelov zaščitnik**

Glej, Izraelov zaščitnik
ne dremlje in ne spi.
Čeprav tavaš v grozi,
te on okrepi.

30. Recitativ

Stehe du auf, Elias **Vstani, Elija**

ANGEL

Vstani, Elija, dolgo pot imaš pred seboj!
Potuj štirideset dni in noči,
vse dokler ne prideš do božje gore Horeb!

ELIJA

O, Gospod! Zaman je moj trud,
zastonj in brez koristi trošim svoje moči!
O, da bi se nebo razklalo
in bi se ti spustil na zemljo!
Da bi se gore pred teboj zdrobile!
Tvoji sovražniki bi trepetali pred teboj
in tvojimi čudeži!
Zakaj jih pustiš, da tavajo v brezpotju
in zakaj je njihovo srce zakrknjeno,
da se te ne bojijo?
O, da bi moja duša umrla!

31. Arija

Sei stille dem Herrn **Molči pred Gospodom**

ANGEL

Molči pred Gospodom in zaupaj!
Dal ti bo vse, kar srce želi.
Hodi po njegovih potih in zaupaj vanj.
Zapusti bes in jezo.

32. Zbor

Wer bis an das Ende beharrt **Kdor mu do konca zaupa**

Kdor mu do konca zaupa,
ta bo zveličan.

33. Recitativ

Herr, es wird Nacht um mich **Gospod, tema je okrog mene**

ELIJA

Gospod, tema je okrog mene,
ne zapusti me!
Ne odvrčaj od mene svojega obličja!
Mojo dušo žeja po tebi kot izsušeno zemljo.

ANGEL

Pojdi na goro in stopi pred Gospoda,
kajti njegovo veličastvo se ti bo prikazalo.
Zakrij si obraz, bliža se Gospod.

34. Zbor

Der Herr ging vorüber **Gospod je šel mimo**

Gospod je šel mimo.
Strašen in silen veter,
ki cepi gore in lomi skale,
je bil pred Gospodom,
a Gospoda ni bilo v viharju.

Gospod je šel mimo
in zemlja se je stresla
in morje vzvalovalo,
a Gospoda ni bilo v potresu.
Po potresu je bil ogenj,
a Gospoda ni bilo v ognju.
In za ognjem tiho, lahno šumljanje.
In v šumljanju se je bližal Gospod.

35. Recitativ in zbor

Seraphim standen über ihm **Serafi so stali pred njim**

Serafi so stali pred njim in vzklikali:

KVARTET IN ZBOR ***Heilig, heilig, heilig*** **Svet, svet svet je Bog**

Svet, svet, svet je Bog, Gospod Sabaot.
Vsa zemlja je polna tvoje slave.

36. Recitativ in zbor

Gehe wiederum hinab **Pojdi, vrni se**

Pojdi, vrni se!
Še jih je preostalo sedem tisoč v Izraelu,
ki se niso priklanjali Baalu.
Stori po Gospodovi besedi!

ELIJA

Pojdem v Gospodovi moči.
Ti si Gospod!
Trpeti moram zaradi tebe,
zato se raduje moje srce
in moje telo bo mirno počivalo.

37. Arioso

***Ja, es sollen wohl Berge
Gore bodo prešle***

ELIJA

Gore bodo prešle, griči bodo razpadli,
tvoja milost pa me ne bo zapustila
in zaveze svojega miru ne boš prelomil

38. Zbor

***Und der Prophet Elias brach hervor
In prerok Elija je vzplamtel kot ogenj***

In prerok Elija je vzplamtel kot ogenj
in njegova beseda je svetila kot plamenica.
Strmoglavil je ošabne kralje
in na gori Sinaj poslušal
prihajajočo kazen
in na Horebu bodoče maščevanje.
In Gospod ga je vzel k sebi,
glej, prišel je goreč voz,
s plamenečimi vranci
ga je vzdignil v viharju v nebo.

39. Arija

***Dann werden die Gerechten leuchten
Pravični bodo zažareli***

Pravični bodo zažareli kot sonce
v kraljestvu svojega Očeta.
Radost in veselje jih bosta prevzela,
vzdihi in žalost pa za vedno zbežali od njih.

40. Recitativ

***Darum ward gesendet der Prophet Elias
Poslan bo Elija***

Poslan bo Elija,
še preden pride strašni dan Gospodov;

srca očetov bo spreobrnil k otrokom
in srca otrok k njih očetom,
da Gospod sveta ne bo udaril s pogubo.

41. Zbor

Aber einer erwacht von Mitternacht **Vstal pa bo opolnoči**

Vstal pa bo opolnoči
in prišel ob sončnem vzhodu.
Oznanjal bo Gospodovo ime
in hodil pred Mogočnim;
njegov hlapec in izbranec,
nad katerim ima Njegova duša veselje.

Na njem počiva duh Gospodov:
duh modrosti in razuma,
sveta in moči,
duh spoznanja in strahu Gospodovega.

41a. Kvartet

Wohlan, alle die ihr durstig seid **Pridite vsi, ki ste žejni**

Pridite vsi, ki ste žejni,
pridite k vodi,
pridite k njemu!
Nagnite svoje uho,
pridite k njemu,
da bo vaša duša živila.

42. Zbor

Alsdann wird euer Licht hervorbrechen **Tedaj boste zažareli**

Tedaj boste zažareli
kot jutranja zarja
in vaša milost bo hitro rastla.
Gospodovo veličastje
vas bo prevzelo.

Gospod, naš vladar,
Čudovito je tvoje ime
v vseh deželah.
Amen.

Vpis abonmajev 22|23

od 1. do 14. septembra 2022

Vsak delavnik od 11. do 13. in od 15. do 17. ure
v Slovenski filharmoniji
Kongresni trg 10, 1000 Ljubljana

T +386 1 24 10 800

E info@filharmonija.si

www.filharmonija.si

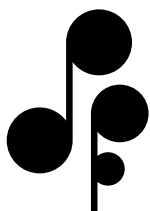
Spletni nakup abonmajev:

Slovenska
filharmonija

Glasba in pika.

Slovenska
filharmonija

d

A

Spletni nakup abonmajev:

DA! Družinski
abonma!
22|23

Ko bom velik, bom ...

5 koncertov

*Program je namenjen mladim
poslušalcem od 6. leta starosti.*

Ob sobotah v Slovenski filharmoniji

**VPIS ABONMAJA:
do 22. junija 2022**

Cena abonmaja: 30 EUR

Cena vstopnice za posamezni koncert: 8 EUR

Blagajna Slovenske filharmonije

Kongresni trg 10, 1000 Ljubljana
vsak delavnik od 11. do 13. in
od 15. do 17. ure ter uro pred koncertom

www.filharmonija.si

*Koncert ob
odprtju nove sezone*

Joseph Haydn

Stvarjenje

15. september 2022 ob 19.30

Gallusova dvorana, Cankarjev dom

Orkester in Zbor Slovenske filharmonije

Bart Van Reyn *dirigent*

Liesbeth Devos *sopran*

Peter Gijsbertsen *tenor*

James Newby *bariton*

© cankarjev dom

Koncert ob odprtju nove sezone

Spored:

Joseph Haydn: Stvarjenje, Hob. XXI:2

Nova sezona Slovenske filharmonije se bo začela z izvedbo oratorija *Stvarjenje* skladatelja Josepha Haydna, ki v glasbenem jeziku podaja svetopisemsko zgodbo o stvarjenju sveta. Libreto za eno največjih vokalno-instrumentalnih mojstrov in vseh časov je napisal baron Gottfried von Swieten. S tem monumentalnim delom je Haydn združil različne glasbene smernice 18. stoletja in načrtno pot romantičnemu oratoriju.

Nakup vstopnic:

Informacijsko središče Cankarjevega doma

Prešernova cesta 10 (podhod Maxija), Ljubljana

T +386 1 2417 299 | 300

E vstopnice@cd-cc.si, tickets@cd-cc.si

Spletna prodaja: www.cd-cc.si

Vstopnice za prireditve so na voljo tudi pri pooblaščenih prodajalcih:

Petrolovi servisi po Sloveniji
in **mojekarte.si**.

Cene vstopnic:

28|22*, 23|18*, 18|14*, 10|8* EUR

* Popust za upokoјence, študente, dijake
in abonente Slovenske filharmonije

5 % popusta
ob spletnem nakupu

**Slovenska
filharmonija**

Glasba in pika.

**slovenska
filharmonija**

Slovenska filharmonija – Academia philharmonicorum

@slofilharmonija

Če želite prejemati redna e-obvestila o programu
Slovenske filharmonije, sporočite svoj e-naslov na
info@filharmonija.si.

Koncertni list Slovenske filharmonije
Vokalno-instrumentalni program – VIP 5

Izdala: Slovenska filharmonija

Direktor Slovenske filharmonije in
umetniški vodja OSF: Matej Šarc

Umetniški vodja ZSF: Gregor Klančič

Avtorica spremne besede: Katarina Šter

Jezikovni pregled: Tanja Svenšek

Oblikovanje: Sliced

Prelom: Vlado Trifkovič

Ljubljana, junij 2022

Redakcija koncertnega lista je bila končana 15. junija 2022.

ISSN 2350-5117

V sodelovanju s programom Ars – 3. programom Radia Slovenija.

Medijska pokrovitelja:

Družina

Slovenska filharmonija
Orkester Slovenske filharmonije
Zbor Slovenske filharmonije

Kongresni trg 10
1000 Ljubljana
T +386 1 2410 800
F +386 1 2410 900
E info@filharmonija.si
www.filharmonija.si

Ustanoviteljica Slovenske filharmonije je Vlada Republike Slovenije.
Dejavnost Slovenske filharmonije financira Ministrstvo za kulturo.